

श्री.जयदिप डाकटे सर

श्री.प्रविण डाकटे सर

Subscribe

इयत्ता - सहावी (28 नोव्हेंबर) विषय - मराठी

Subscribe

सराव

१४

आतां उजाडेल!

भाग - ३

कविता वाचा व तालामुरात म्हणा.

स्वाध्याय

प्र. १. दोन-तीन ओळींत उत्तरे लिहा.

- (अ) किरणांची कलाबूत कधी मोहरेल असे कवीला वाटते ?
- (आ) आनंदाने मृदू गळ्यात कोण गाणार आहेत ?
- (इ) पानांवर दहिंवर केव्हा हसेल ?
- (ई) गारवा कशामुळे थरारेल ?
- (उ) प्रकाशाचे महादान कोणते ?
- (ऊ) उजाडल्यामुळे कोणते भय संपणार आहे ?

प्र. २. थोडक्यात उत्तरे लिहा.

- (अ) उजाडल्यामुळे निसर्गात कोणकोणत्या घटना घडतील असे कवीला वाटते ?
- (आ) 'पहाटेचा आशीर्वाद प्राणांतून उगवेल' या ओळीचा अर्थ समजावून घेऊन कवी असे का म्हणतात ते सांगा.

प्र. ३. खालील ओळी वाचा. त्याचा अर्थ तुमच्या शब्दांत लिहा.

- (अ) खिन्न आंधळा अंधार आता ओसरेल पार. (इ) आनंदात पारिजात उधळील बरसात.
- (आ) मृदु गळ्यात खगांच्या किलबिल पालवेल. (ई) प्रकाशाचे महादान कणाकणांत स्फुरेल.

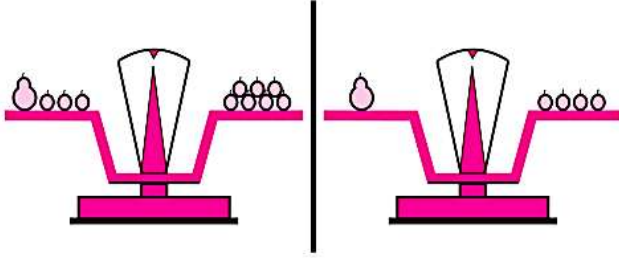
नवीन टेस्ट सोडवा.

ऑनलाईन टेस्ट

समीकरण सोडवणे

$$\text{Apple} = \square$$

शिक्षक : एका पेरूचे वजन किती बोरांइतके आहे हे कसे शोधणार ?

जॉन : तराजूच्या प्रत्येक पारड्यांतून तीन बोरे काढल्यास तराजू संतुलित राहिल व एका पेरूचे वजन 4 बोरांच्या वजनाइतके आहे हे समजेल.

शिक्षक : शाब्बास! क्रिया बरोबर ओळखली. एका चलाचे समीकरण सोडवून उकल काढताना, आपण दोन्ही बाजूंवर समान क्रिया करून संतुलित समीकरणे मिळवतो. कारण पहिले समीकरण संतुलित असेल, तर अशा क्रियेतून मिळणारे नवे समीकरणही संतुलित असते. अखेर समीकरण सोपे होत जाते व चलाची किंमत म्हणजेच समीकरणाची उकल मिळते.

$$x + 3 = 7$$

$$\therefore x + 3 - 3 = 7 - 3$$

(दोन्ही बाजूंतून 3 वजा केले)

$$\therefore x + 0 = 4$$

$$\therefore x = 4$$

आपण आधी पाहिलेल्या समीकरणाचा पुन्हा विचार करू.

$$x + 190 = 300$$

$$\therefore x + 190 - 190 = 300 - 190$$

(दोन्ही बाजूंतून 190 वजा केले)

$$\therefore x + 0 = 110$$

$$\therefore x = 110$$

समीकरणाची उकल शोधताना अंदाजाने अनेक किमती तपासण्याऐवजी अशी सोपी व अचूक पद्धत वापरावी. त्यामुळे चलाची किंमत मिळते म्हणजेच समीकरणाची उकल मिळते.

समीकरणाचा उपयोग करून काही उदाहरणे सोडवू.

उदा. दिलजीतचे 4 वर्षांपूर्वीचे वय 8 वर्षे होते. यावरून त्याचे आजचे वय किती ?

दिलजीतचे आजचे वय a वर्षे मानू.

दिलेली माहिती a च्या भाषेत लिहू.

$$a - 4 = 8$$

$$\therefore a - 4 + 4 = 8 + 4$$

(दोन्ही बाजूंत 4 मिळवले)

$$\therefore a + 0 = 12$$

$$\therefore a = 12$$

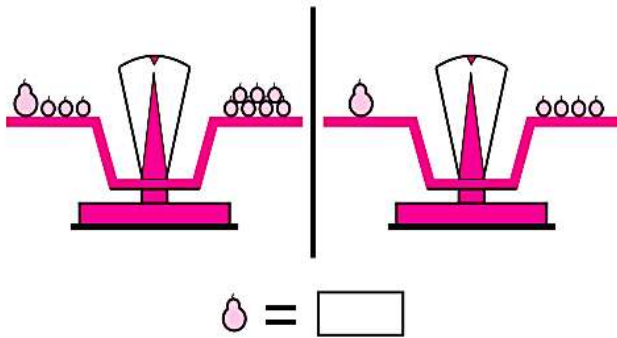
\therefore दिलजीतचे आजचे वय 12 वर्षे आहे.

समजून घ्या..

Let's learn.

Solving an Equation

Teacher : How can we find the weight of a guava in terms of bors ?

John : If we remove 3 bors from each of the pans, they remain balanced, and then we can see that one guava weighs 4 bors.

Teacher : Excellent! You found the right operation. When solving an equation with one variable, we carry out the same operations on both sides of the equation to obtain simpler balanced equations, because, if the first equation is balanced then the new one obtained in this way is also balanced. The equations become simpler and simpler and finally we get the value of the variable, that is, the solution to the equation.

$$\begin{aligned}
 &x + 3 = 7 \\
 \therefore &x + 3 - 3 = 7 - 3 && \text{(Subtracting 3 from both sides)} \\
 \therefore &x + 0 = 4 \\
 \therefore &x = 4
 \end{aligned}$$

Let us take a second look at the previous equation.

$$\begin{aligned}
 &x + 190 = 300 \\
 \therefore &x + 190 - 190 = 300 - 190 && \text{(Subtracting 190 from both sides)} \\
 \therefore &x + 0 = 110 \\
 \therefore &x = 110
 \end{aligned}$$

While solving an equation, we can use this simple and unerring way rather than examining several random solutions.

Let us solve some examples using equations.

Example : Four years ago, Diljit was 8 years old. How old is he today?

Let us suppose he is a years old today.

Now, let's write the given information using a .

$$\begin{aligned}
 &a - 4 = 8 \\
 \therefore &a - 4 + 4 = 8 + 4 && \text{(Adding 4 to both sides)} \\
 \therefore &a + 0 = 12 \\
 \therefore &a = 12 \\
 \therefore &\text{Diljit is 12 years old today.}
 \end{aligned}$$

read and understand.

3.2 The Magic Herb

'Knock! Knock! Knock!' Someone was knocking on the door of the inn. It was already getting dark outside.

"Who's there?" the innkeeper called from within.

"I am a poor, tired merchant. I want to spend the night at the inn," said the man outside.

The innkeeper was not pleased to hear that the man was poor. But all the same, he opened the door and brought him inside. The merchant wore simple garments and carried only a simple cloth bag on his back.

"I have spent a long, tiring day at the market. I don't have the energy to walk back to my village. Please prepare a simple dinner for me," requested the merchant.

The innkeeper just nodded and went back to the kitchen.

"Ugh! What's the point in serving such beggarly customers! He calls himself a merchant, but look at his clothes! Look at his bag! His shoes are all worn out. He has to carry his merchandise himself. Cannot afford a servant! Cannot afford even a good meal!" He began to complain to his wife.

"You are right!" said his wife. She was as greedy and unkind as her husband.

"We cook a meal for him, give him a place to sleep, and what is he going to pay in return? Just a couple of coins maybe! Why did you take him in? Drive him out."

read and understand.

६. जनपदे आणि महाजनपदे

६.२ महाजनपदे

महाजनपदे			
कोसल	वत्स	अवंती	मगध
<ul style="list-style-type: none"> कोसल महाजनपदाचा विस्तार हिमालयाच्या पायथ्याशी नेपाळ आणि उत्तर प्रदेश या ठिकाणी झाला होता. या राज्यातील श्रावस्ती, कुशावती आणि साकेत ही नगरे प्रसिद्ध होती. श्रावस्ती ही कोसल महाजनपदाची राजधानी होती. गौतम बुद्ध श्रावस्तीमधील जेतवन या प्रसिद्ध विहारात दीर्घकाळ राहिले होते. कोसलचा राजा प्रसेनजित हा वर्धमान महावीर आणि गौतम बुद्ध यांचा समकालीन होता. कोसलचे राज्य मगधामध्ये विलीन झाले. 	<ul style="list-style-type: none"> वत्स महाजनपदाचा विस्तार उत्तर प्रदेशातील प्रयाग म्हणजे अलाहाबादच्या आसपासच्या प्रदेशात झाला होता. कोसम म्हणजेच प्राचीन काळचे कौशांबी नगर होय. हे एक महत्त्वाचे व्यापारी केंद्र होते. कौशांबीतील तीन अत्यंत श्रीमंत व्यापाऱ्यांनी गौतम बुद्ध आणि त्यांचे अनुयायी यांच्यासाठी तीन विहार बांधले होते. राजा उदयन हा गौतम बुद्धांचा समकालीन होता. राजा उदयनानंतर वत्स महाजनपदाचे स्वतंत्र अस्तित्व फार काळ टिकले नाही. ते अवंती महाजनपदाच्या राजाने जिंकून घेतले. 	<ul style="list-style-type: none"> मध्य प्रदेशातील माळवा प्रदेशामध्ये अवंती हे प्राचीन महाजनपद होते. उज्जयिनी (उज्जैन) हे नगर ही त्याची राजधानी होती. उज्जयिनी हे एक महत्त्वाचे व्यापारी केंद्र होते. अवंतीचा राजा प्रद्योत हा वर्धमान महावीर आणि गौतम बुद्ध यांचा समकालीन होता. अवंतीचा राजा नंदीवर्धन याच्या कारकिर्दीत अवंती मगध साम्राज्यात विलीन झाले. 	<ul style="list-style-type: none"> बिहारमधील पाटणा, गया या शहरांच्या आसपासचा प्रदेश आणि बंगालचा काही भाग या प्रदेशात प्राचीन मगध महाजनपद होते. राजगृह (राजगीर) ही त्याची राजधानी होती. महागोविंद या वास्तुविशारदाने बिंबिसाराचा राजवाडा बांधला होता. जीवक हा प्रसिद्ध वैद्य बिंबिसाराच्या दरबारात होता. बिंबिसाराने गौतम बुद्धांचे शिष्यत्व पत्करले होते.

वाचा व समजून घ्या. प्रश्न तयार करा.

ऑनलाईन टेस्ट

भौगोलिक स्पष्टीकरण

तुमच्या असे लक्षात येईल की बशीतील पाण्याचे बाष्पीभवन होऊन बशीत पाण्याच्या जागी सफेद रंगाचा थर साचलेला दिसेल. हा थर चवीला खारट-तुरट असतो. हे पाण्यातील क्षार असतात, हे आपल्या लक्षात येईल. पेयजल म्हणून आपण जे पाणी वापरतो त्यामध्ये क्षारांचे प्रमाण कमी असते. महासागर, सागर किंवा समुद्र यांच्या पाण्यात क्षारांचे प्रमाण जास्त असते. म्हणून ते पाणी चवीला खारट लागते.

जरा विचार करा !

- नद्यांचे पाणी वाहत जाऊन शेवटी कोठे मिळते ?
- समुद्रात ज्वालामुखी होत असतील का ?

वाचा व समजून घ्या.

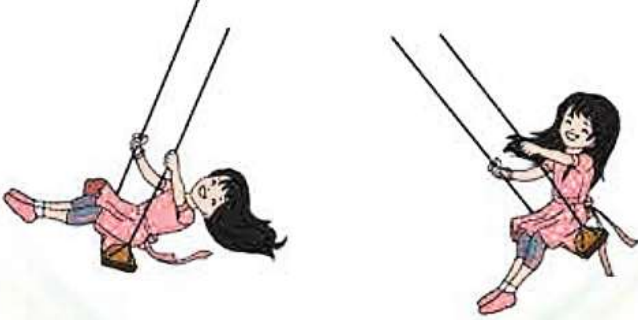
आकृती ६.३ : महासागराखालील ज्वालामुखी

९

गती व गतीचे प्रकार

सांगा पाहू !

९.५ : आंदोलित गती

आंदोलनामुळे प्राप्त होणाऱ्या गतीला आंदोलित गती म्हणतात.

वाचा व समजून घ्या.

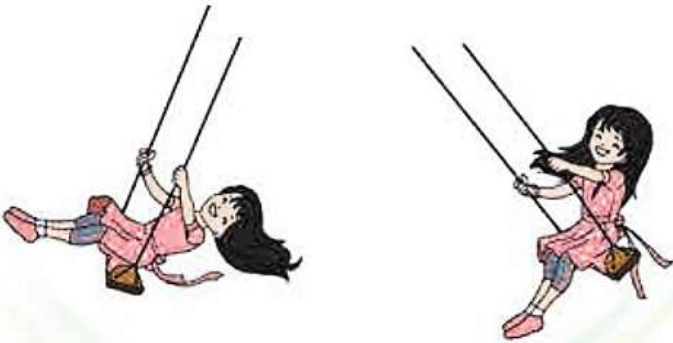
Std - Sixth Sub - General Science (Semi)

9.

Motion and Types of Motion

Can you tell ?

9.5 : Oscillatory motion

What kind of movement does a swing in a park show ?

The swing always comes back from one end to the other end. It takes about the same time for each swing or oscillation. This movement of a swing is called **oscillatory motion**. Similarly, the movement of the pendulum of a clock, the wings of a bird, the needle of a sewing machine, the vibrating diaphragm of a *tabla* or drum are also examples of oscillatory motion.

The motion of a body that is oscillating, i.e., swinging back and forth, is called oscillatory motion.

Read and Understand.

चित्रों का वर्णन करो।

बैंक

उपरोक्त स्थानों की कार्य प्रक्रिया संबंधी जानकारी देकर चर्चा करें। प्रत्यक्ष जाकर विद्यार्थियों को वहाँ की सूचना पढ़ने के लिए कहें। उनसे अपने गाँव/शहर के महत्त्वपूर्ण स्थानों के दूरध्वनि क्रमांकों की सूची बनवाएँ और सहायता लेने की सूचना दें।

इयत्ता सहावी - मराठी

महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर

ऑनलाईन टेस्ट अपडेट होत आहेत.

14. आता उजाडेल	Click Here
15. बालसभा	लवकरच
16. सफर मेट्रोची	लवकरच
17. दुखणं बोटभर	लवकरच
18. बहुमोल जीवन	लवकरच

इयत्ता सहावी - इतिहास

महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर

6. जनपदे आणि महाजनपदे	Click Here
7. मौर्यकालीन भारत	लवकरच
8. मौर्य साम्राज्यानंतरची राज्ये	लवकरच

इतर विषय टेस्ट लवकरच अपडेट होतील.

Subscribe